

ZGODBE PROSTOVOLJCEV OŠ PRESKA / Romana Frankovič, učiteljica tehnike in tehnologije ter prostovoljka in mentorica prostovoljstva / OŠ Preska

Zgodbe o prostovoljstvu nimajo velikih besed, zapisanih v učnih in vzgojnih načrtih. Zgodbe o prostovoljstvu – pomoči ljudem, živalim in okolju se merijo v dejanjih. V prispevku je zbranih nekaj izjemnih aktivnosti, ki so plod sodelovanja mentorice, njenih osnovnošolcev in dijakov v povezavi z lokalno skupnostjo.

Slika 1: Prostovoljka bere z učenci prve triade

Slika 2: Osmošolki bereta knjige iz knjižne omarice

PROSTOVOLJSTVO – KAJ JE TO?

Pogosto se sprašujem, kako prostovoljstvo razložiti učencem, mladim in učiteljskim kolegom. Z definicijami si pri razlagi ne morem kaj dosti pomagati. Prostovoljstvo je način življenja, nekaj, kar sicer lahko razložimo tudi na papirju. Vendar je najbolj opazno in prepoznavno v življenju, najbolj se izraža v dejanjih. Kako spodbuditi in naučiti mlade, učiteljske kolege in lokalno skupnost, da je treba prostovoljstvo živeti? Predstavila vam bom nekaj zgodb, ki pripovedujejo o prostovoljstvu kot načinu življenja. Pomembno je delati dobro zase in za druge. Potreben je energičen mentor – spodbujevalec dragocenih idej in razmišljanja učencev, mladih in drugih. Še bolj pomembno je od besed preiti k dejanjem. Svojo energijo, voljo in entuziazem kot mentorica črпам iz potreb mladih ljudi. Ti me navdihujejo, mi vlivajo energijo in upanje za prihodnost. Skupaj ustvarjamo pozitivne premike. Naše akcije so vedno usmerjene v izboljšanje obstoječega stanja.

KNJIGA JE ZAKON

Nekega dne me je obiskala osmošolka Sara. Prišla je do mene in potožila, zakaj

neki njeni vrstniki ne berejo. Dojemajo jo kot čudno, ker rada bere. Njeno pritoževanje sem kmalu prekinila z vprašanjem, kaj bi lahko naredila, da bi bilo drugače. Malo je razmišljala. Kmalu se ji je utrnila misel, kaj mora narediti, da bo knjiga postala nekaj samoumevnega in vsem dosegljivega. Tako je dekleta povabilo nekaj svojih vrstnic, ki tudi radi berejo. Rodil se je njihov projekt »Knjiga je zakon!« Strnili smo zamisli. Skupaj s sedmošolci smo pri tehničnem pouku izdelali lesene omarice za knjige. Starše, Knjižnico Medvode in občane smo prosili za donacijo knjig. Postavili smo omarice in na njihove police zložili knjige. Ne boste verjeli, otroci so knjige listali, brali, jih odnašali domov in prinašali druge. Kmalu se je pridružila skupina šestošolk in devetošolk. Vsak teden so dekleta po eno uro brala z učenci prve triade. Prijavilo se je 50 učencev. Razdelili smo jih v štiri bralne skupine. V enem šolskem letu so prebrali lepo število knjig. Omarice še vedno živijo in zgodba z branjem se nadaljuje.

MEDGENERACIJSKO POVEZOVANJE

Pred štirimi leti sem se pogovarjala s šestošolko Klaro. Med pogovorom je iz

papirja ustvarjala rožico. Bila sem navdušena nad izdelkom. Vprašala sem jo, ali bi želela to še koga naučiti. Kmalu sva ugotovili, da zna še marsikaj drugega. Ko sva razmišljali, koga naučiti in razveseliti, sva obe pomislili na starejše ljudi. Tako so nastale »ustvarjalnice« s starejšimi občani v Centru starejših Medvode. Mlade prostovoljke same ali skupaj s starejšimi izberejo idejo za ustvarjalno delavnico. Izvedejo jo med delovno terapijo v domu starejših. To je lep primer, kako se učimo drug od drugega ter se ob tem medgeneracijsko povezujemo in bogatimo. Nastalo je že veliko adventnih venčkov, velikonočnih aranžmajev, novoletnih okraskov, slastnih piškotov in sadnih kup, pustnih mask in drugih izdelkov.

NOVO ŠOLSKO IGRIŠČE

Pred leti sem učence vprašala za mnenje, kaj mladi pogrešajo v svojem kraju. Seveda sem dobila plaz pritožb. Vsaka zgodba je bila drugačna. Razmišljanje mlajših se je razlikovalo od razmišljanja najstnikov. Iz mojih ust je prišla pobuda, da skupaj z lokalno skupnostjo sooblikujemo pobudo, kaj lahko izboljšamo za mlade. Skupaj s

Slika 3: Prostovoljke skupaj s starejšimi izdelujejo adventne venčke v CSO Medvode

Slika 4: Prostovoljke skupaj z varovankami iz CSO Medvode pečejo na OŠ Preska

šolsko skupnostjo smo povabili goste, od gasilcev, župnika, mladinskih organizacij do predsednikov krajevnih skupnosti. Iz pogovorov se je pokazalo, da najbolj potrebujemo novo igrišče.

Najprej je prišlo do dvomov, pritožb in nejevolje, češ da se tako ali tako ne da, da ni denarja in podobno. Ne, pri nas takih odgovorov in take zgodbe ne sprejemamo! Prostovoljci smo zavihali rokave, zaprosili za barve, narisali nove črte, s pomočjo občana zvarili nove gole. Z izkupičkom dobrodelnega teka, ki smo ga prav tako organizirali sami, smo kupili nove mreže za gole. Delali smo dober teden dni vsak dan v popoldanskem času. Organizacijski

del sem vodila sama. Skupni rezultat je bilo novo igrišče ob naši šoli, ki je odprto za vse. Pravljica! Igrišče je še vedno tako, kot je bilo po obnovi. Ob dopoldnevih se tam odvijajo športne aktivnosti, ob popoldnevih in vikendih se tam zbirajo otroci in se igrajo.

POMAGAMO ŽIVALIM

V našem lokalnem okolju deluje Društvo Reks in Mila, ki nas je zaprosilo za pomoč pri zbiranju hrane za živali brez lastnikov ali socialno šibkih lastnikov. Prostovoljec Nik je prevzel vodenje, saj uživa pri organizaciji različnih dogodkov. Učenci so se med odmori in po pouku učili o odgovornem ravnanju z živalmi, brali, izdelovali plakate, Nik

pa je sprožil organizacijo dobrodelnih tednov za živali. Prostovoljci so cel teden zbirali kvalitetno hrano za mucke in kužke. S pomočjo zloženek, ki jih je podarilo društvo, so delili informacije o odgovornem lastništvu svojim vrstnikom. Hrano in donacije so predali prostovoljcem iz društva. Sodelovanje poteka še naprej. Otroci skupaj s člani društva mesečno nabirajo znanje in izkušnje na delavnicah. Srečujejo se s kužkom in se učijo odgovornega ravnanja z domačimi živalmi. Pred nami je izvedba skupnega vikenda v aprilu, ki ga bomo preživeli skupaj z živalmi. Prostovoljci se bomo družili od petka do nedelje. Prespali bomo kar v osnovni šoli. Vsi se že veselimo.

Slika 5: Srečanje mladih in občanov ter skupno razvijanje pobud za mlade na OŠ Preska

Slika 6: Od besed – k dejanjem! Prostovoljci barvajo gole – nastaja obnovljeno igrišče

Slika 7: Prostovoljke na dobrodelnem tednu za živali zbirajo hrano za mucke in kučke

Slika 8: Mladi prostovoljci na delavnici s kužkom in prostovoljko Niko iz Društva Reks in Mila

IZMENJAVA RABLJENIH DOBRIN

Na naši šoli vsako leto izvajamo menjavo dobrin, ki jih učenci ali starši doma ne potrebujejo več. Oktobra zbiramo različne predmete, oblačila, igrače in knjige, nato pa s pomočjo kuponov izberemo nekaj »novega« zase. Predmet, ki je brez vrednosti za neko osebo, za drugo osebo postane zanimiv in uporaben. S tem se učimo, da je potrošništvo nepotrebno, da je pravzaprav samo sebi namen. Veliko stvari lahko ponovno uporabimo. Veliko oblačil in igrač ter drugih predmetov ni novih,

a so lepi, ohranjeni in krasni za uporabo. Ob zaključku dogodka dobrine, ki ostanejo, podarimo humanitarnim organizacijam. Verjamem, da učenci zaradi tega dogodka razvijajo pozitiven odnos do medsebojnega sodelovanja in pomoči. Z zbiranjem dobrin in sodelovanjem pri menjavi svojo pozornost usmerjajo v sočloveka in tudi vase, razvijajo empatijo do ljudi. So odprtega duha in postajajo ozaveščeni o premnogih mamljivih, a na nek način praznih reklamnih sporočilih,

ki spodbujajo k nekontroliranemu potrošništvu.

Predstavila sem vam nekaj zgodb. Teh je veliko, dogajajo se vsak dan.

Pustimo, da se učenci učijo biti. Pri tem naj delajo napake in nobene potrebe ni po popolnosti. Prav tako ni treba, da imamo vse niti v svojih rokah. Prostovoljci me velikokrat pošljejo na kavo in prav je tako. Pustimo jim živeti, bodimo jim zgled in jih spodbujajmo k akciji za boljši svet vseh nas.

Slika 9: Brez skrbi! Prostovoljci sami obvladajo težke situacije, kot je gneča na vsakoletni izmenjavi dobrin, ki jih ne potrebujejo več

Romana Frankovič več kot 25 let deluje kot aktivna prostovoljka na različnih področjih. Začela je s prostovoljnimi deli z mladimi kot izvajalka delavnic in drugih pristočasnih aktivnosti, nadaljevala s prostovoljnimi deli v Angoli in profesionalnim delom pri nas, na področju učenja človekovih pravic. Je trenerka učenja človekovih pravic Sveta Evrope po programu Kompas. V zadnjih letih poleg poučevanja na Osnovni šoli Preska deluje kot mentorica prostovoljcev na šoli in spodbujevalka prostovoljnih dejavnosti za mlade in za živali v lokalni skupnosti.